

**CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII
AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ**

București, Piața Valter Mărăcineanu nr. 1-3, et. 2, tel/fax. +40-21-3126578, e-mail: cncd@cncd.org.ro

**HOTĂRÂREA NR. 420
din 08.07.2008**

Dosar nr.: 306/2008

Petiția nr.: 5652 din data 14.04.2008

Petent: Centrul Romilor „Amare Rromentza”

Reclamat: Postul de televiziune ANTENA 1, prin realizatorii Emisiunii „Divertis Mall”

Obiect: discriminare creată prin prezentarea tendențioasă și discriminatorie a unor aspecte culturale ale minorității romilor prin stereotipuri negative despre romi

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

I.1. Numele, domiciliul sau reședința petentului

I.1.1. Centrul Romilor „Amare Rromentza” cu sediul în str. Anghel Saligny, nr. 8, et.4, Sector 5, București.

I.2. Numele, domiciliul sau reședința reclamatului

I.2.1. Antena 1, cu sediul în Sos. Bucuresti-Ploiesti, nr. 25-27, Sector 1, Bucuresti.

II. Obiectul sesizării

2.1. Petenta solicită constatarea existenței unei situații discriminatorii adusă minorității rome prin prezentarea tendențioasă a unor stereotipuri negative la adresa romilor, în cadrul emisiunii „Divertis Mall”, difuzată de postul de televiziune Antena 1.

III. Descrierea presupusei fapte de discriminare

3.1. Prin plângerea înregistrată cu nr. 5652 din 14.04.2008, petenta arată că în cadrul emisiunii „Divertis Mall” difuzată de postul de televiziune Antena 1 au fost prezente stereotipuri negative față de romi, în mod tendențios și discriminatoriu, prin care se aduce atingere demnității personale, conform prevederilor O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată.

IV. Procedura de citare

4.1. Urmare petiției înregistrate sub nr. nr. 5652 din 14.04.2008, în temeiul art. 20, alin.4 din O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a îndeplinit procedura de citare a părților.

4.2. Prin adresa înregistrată cu nr. 6165 din 24.04.2008 a fost citată petenta, prin reprezentant, pentru termenul stabilit de Consiliu, la data de 20.05.2008. Având în vedere petiția, astfel cum este formulată, Colegiul Director a ridicat din oficiu, excepția necompetenței materiale a Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, deoarece obiectul petiției viza conținutul unei emisiuni de divertisment, difuzată de postul de televiziune Antena 1.

4.3. Prin adresa înregistrată cu nr. 7139 din 20.05.2008, petenta a solicitat un nou termen pentru a putea documenta argumentația în cauză și pentru a prezenta conținutul emisiunii difuzate la Antena 1. Petenta consideră că C.N.C.D. are competența de a soluționa cazuri de discriminare care se manifestă în media audio-vizuală.

4.4. Prin adresa cu nr. 7884 din 04.06.2008 a fost citat postul de televiziune Antena 1, prin reprezentant iar prin adresa cu nr. 7885 din 04.06.2008 a fost citată petenta, pentru termenul stabilit de Consiliu, la data de 24.06.2008.

4.5. La termen s-a prezentat petenta. Reclamata lipsește.

V. Susținerile părților

Susținerile petentei

5.1.1. Pe fond, petenta arată că în data de 23 martie 2008, la orele 20.30, postul de televiziune Antena 1 a prezentat, în cadrul emisiunii “Divertis Mall”, o scenetă în care se reflectă căsătoria în cadrul comunităților tradiționale de romi. Se arată că modul în care a fost prezentat acest eveniment este tendențios și discriminatoriu, folosindu-se întreg arsenalul de stereotipuri negative despre romi: ca hoți, lipsiți de educație, vorbind prost limba română, cu un accent specific etc.

5.1.2. Se consideră că acest mod de reflectare a situației referitoare la romi este discriminatoriu și lezează grav demnitatea cetățenilor români de etnie romă prin intermediul emisiunii. Astfel, emisiunea este un abuz care vizează reputația, imaginea publică, și dreptul la demnitate ale romilor și o gravă ofensă adusă culturii rome.

5.1.3. Petenta arată că a solicitat postului de televiziune Antena 1 eliberarea unei copii audio-video a emisiunii în speță, dar postul de televiziune a comunicat faptul că este în imposibilitate de a comunica acest material deoarece termenul de pastrare, de 30 de zile a expirat, și după acest termen înregistrările nu mai sunt stocate pe suport audio-video. În acest sens, petenta se adresează C.N.C.D. pentru a intra în posesia emisiunii în cauză.

Sustinerile reclamatei

5.2.1. Postul de televiziune Antena 1 nu a comunicat un punct de vedere.

VI. Motivele de fapt și de drept

6.1. **În fapt**, Colegiul Director reține că petenta solicită constatarea existenței unei situații discriminatorii adusă minorității rome prin prezentarea tendențioasă a unor stereotipuri negative la adresa romilor, în cadrul emisiunii „Divertis Mall”, difuzată de postul de televiziune Antena 1.

7.1. **În drept**, având în vedere situația prezentată și dispozițiile legale incidente, Colegiul Director constată că potrivit legii nr.504/2002 privind audiovizualul, cu modificările și completările ulterioare, în art.3 se dispune: „(1) Prin difuzarea și retransmisia serviciilor de programe se realizează și se asigură pluralismul politic și social, diversitatea culturală, lingvistică și religioasă, informarea, educarea și divertismentul publicului, cu respectarea libertăților și a drepturilor fundamentale ale omului.

(2) Toți radiodifuzorii au obligația să asigure informarea obiectivă a publicului prin prezentarea corectă a faptelor și evenimentelor și să favorizeze libera formare a opiniilor.

7.2. Potrivit art. 40 „Este interzisă difuzarea de programe care conțin orice formă de incitare la ură pe considerente de rasă, religie, naționalitate, sex sau orientare sexuală. În continuare, art. 41 prevede ca “(1) Orice persoană fizică sau juridică, indiferent de naționalitate, ale cărei drepturi sau interese legitime, în special reputația și imaginea publică, au fost lezate prin prezentarea de fapte inexacte în cadrul unui program, beneficiază de dreptul la replică sau la rectificare”.

7.3. Pe de alta parte, în conformitate cu Decizia 187/2006 privind Codul de reglementare a conținutului audiovizual, cu modificările și completările ulterioare, potrivit Art. 42 „(1) Orice persoană are dreptul la propria imagine. (2) În cazul în care în emisiunile audiovizuale se aduc acuzații unei persoane privind

fapte sau comportamente ilegale ori imorale, acestea trebuie susținute cu dovezi, iar persoanele acuzate au dreptul să intervină pentru a-și exprima punctul de vedere; dacă acuzațiile sunt aduse de radiodifuzor, acesta trebuie să respecte principiul *audiatur et altera pars*.

(3) Realizatorii emisiunilor au obligația să respecte dreptul persoanei la propria imagine și să pună în vedere interlocutorilor să probeze afirmațiile acuzatoare sau să indice, cel puțin, probele care le susțin; stăruința moderatorului trebuie să fie convingătoare, astfel încât să ajute publicul să-și formeze o opinie corectă.

(4) Realizatorii emisiunilor au obligația să nu permită invitațiilor să folosească un limbaj injurios sau să instige la violență împotriva altor persoane.

(5) Sunt interzise în programele audiovizuale orice referire peiorativă la adresa persoanelor în vârstă sau cu dizabilități, precum și punerea acestora în situații ridicole ori umilitoare”.

Conform prevederilor art. 46 alin. 1 și 2 din Decizia CNA nr. 130/2006 privind Codul de reglementare a conținutului audiovizual, cu modificările și completările ulterioare „(1) Este interzisă difuzarea în programele audiovizuale a oricăror forme de manifestări antisemite sau xenofobe.

(2) Este interzisă în programele audiovizuale orice discriminare pe considerente de rasă, religie, naționalitate, sex, orientare sexuală sau etnie”.

7.4. De asemenea, potrivit art. 71 „(1) În programele de știri și dezbateri informarea în probleme de interes public, de natură politică, economică, socială și culturală, trebuie să respecte următoarele principii:

a) asigurarea imparțialității, echilibrului și favorizarea liberei formări a opiniilor, prin prezentarea principalelor puncte de vedere aflate în opoziție, în perioada în care problemele sunt în dezbateri publice;

b) asigurarea unei distincții clare între faptele și opiniile prezentate;

c) evitarea oricăror forme de discriminare pe considerente de rasă, etnie, religie, naționalitate, sex, orientare sexuală sau vârstă.

7.5. Din acest punct de vedere, examinând plângerea și dispozițiile legale incidente, în speță prevederile legii nr. 504/2002, cu modificările și completările ulterioare, Colegiul Director constată că în realizarea programelor de știri, dezbateri, precum și în difuzarea de programe, respectarea principiului nediscriminării este garantat în mod particular în domeniul audiovizualului. Raportându-ne la prevederile Ordonanței de Guvern nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, reținem că acestea constituie cadrul general al reglementării discriminării în legislația românească, sub aspectul materiei și a răspunderii juridice, aflându-ne în domeniul regimului juridic contravențional, respectiv al răspunderii contravenționale.

7.6. Astfel, în speță dedusă soluționării, constatăm existența unei reglementări speciale, Legea nr. 504/2002, cu modificările și completările ulterioare, legea audiovizualului, în raport cu prevederile Ordonanței de Guvern nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, reglementare cadru cu caracter general. Față de aceste aspecte, reținem aplicarea principiului de drept *“specialia generalibus derogant”* potrivit căruia legea specială, fie anterioară, fie posterioară sau concomitentă cu cea generală

se aplică în primul rând, având preferință față de legea generală. Acest aspect este cu atât mai evident, cu cât competența de a analiza și dispune sancțiuni în privința realizatorilor de programe, de programe de știri, de programe de dezbateri, a realizatorilor de emisiuni, în domeniul audiovizualului, excede competențelor Colegiului Director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării.

7.7. Sub aspectul procedural al garantării drepturilor persoanelor care se consideră lezate prin conținutul programelor, respectiv realizarea emisiunilor în domeniul audiovizualului, Colegiul Director reține că potrivit prevederilor art. 10 din legea nr.504/2002 privind audiovizualul, cu modificările și completările ulterioare, „(1) Consiliul Național al Audiovizualului este autoritatea publică autonomă sub control parlamentar și garantul interesului public în domeniul comunicării audiovizuale.

7.8. Potrivit art. 10 alin. 3 din legea nr. 504/2002 „În calitate de garant al interesului public în domeniul comunicării audiovizuale Consiliul are obligația să asigure: a) respectarea exprimării pluraliste de idei și de opinii în cadrul conținutului serviciilor de programe transmise de radiodifuzorii aflați sub jurisdicția României; b) pluralismul surselor de informare a publicului; c) încurajarea liberei concurențe; d) un raport echilibrat între serviciile naționale de radiodifuziune și serviciile locale, regionale ori tematice; e) protejarea demnității umane și protejarea minorilor; f) protejarea culturii și a limbii române, a culturii și limbilor minorităților naționale; g) transparența mijloacelor de comunicare în masă din sectorul audiovizual; h) transparența activității proprii.

7.9. Potrivit alin.5 al art. 10 din legea nr. 504/2002, cu modificările și completările ulterioare „*Controlul exercitat de Consiliu asupra conținutului serviciilor de programe oferite de radiodifuzori și a ofertei de servicii de programe asigurate de distribuitorii de servicii se realizează, de regulă, periodic și ori de câte ori Consiliul consideră că este necesar sau primește o plângere cu privire la nerespectarea de către un radiodifuzor a prevederilor legale, a normelor de reglementare în domeniu sau a obligațiilor înscrise în licența audiovizuală*”.

7.10. În același sens, Colegiul Director reține că Legea nr. 504/2002, cu modificările și completările ulterioare și Codul de reglementare a conținutului audiovizual, cu modificările și completările ulterioare, prevăd în mod expres procedura de soluționare a plângerilor cu privire la nerespectarea de către un radiodifuzor a prevederilor legale, a normelor de reglementare în domeniu sau a obligațiilor legale.

7.11. Astfel, raportându-ne la obiectul plângerii, indicarea expresă a reclamatului în calitate de realizator de emisiune, și la dispozițiile legale incidente, Colegiul Director constată că plângerea nu este de competența Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, conform atribuțiilor stabilite de O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu

modificările și completările ulterioare, republicată, **cu unanimitate de voturi** ale membrilor prezenți la ședință,

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Aspectele sesizate în petiție nu intră sub incidența O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată.

2. Clasarea dosarului

3. Se va răspunde petentei în sensul celor hotărâte;

4. O copie a hotărârii se va transmite părților: Centrul Romilor „Amare Rromentza” cu sediul în str. Anghel Saligny, nr. 8, et.4, Sector 5, București și Antena 1, cu sediul în Sos. Bucuresti-Ploiești, nr. 25-27, Sector 1, București.

V. Modalitatea de plată a amenzii

Nu este cazul

VI. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicata și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.**

Membrii Colegiului Director prezenți la ședință

COMȘA CORINA NICOLETA – Membru

GERGELY DEZIDERIU – Membru

HALLER ISTVAN – Membru

IONIȚĂ GHEORGHE – Membru

PANFILE ANAMARIA – Membru

TRUINEA PAULA ROXANA – Membru

VASILE ANA MONICA - Membru

Data redactării 24.07.2008

Red. D.G., Tehnored. A.P., 3 exemp.

Notă: prezenta Hotărâre emisă potrivit prevederilor legii și care nu este atacată în termenul legal, potrivit **OG 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ**, constituie de drept titlu executoriu.

